

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.17.5.2024

Alicja Urbaniak

Prezes Zarządu

Stowarzyszenia Pomocy Upośledzonym
Umysłowo

88-100 Inowrocław, ul. Emilii Plater 3

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/036 Warsztaty terapii zajęciowej dla osób z niepełnosprawnościami

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Stowarzyszenie Pomocy Upośledzonym Umysłowo ¹ , 88-100 Inowrocław, ul. Emilii Plater 3
Kierownik jednostki kontrolowanej	Alicja Urbaniak – Prezes Zarządu Stowarzyszenia ² , od 26 października 2012 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Kwalifikowanie uczestników, prowadzenie działań w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz jej skuteczność 2. Organizacja i prowadzenie rehabilitacji w ramach programu zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą PFRON „Zajęcia klubowe w WTZ” 3. Legalność i gospodarność wykorzystania środków
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2023. Dla realizacji celów kontroli mogą być wykorzystane dowody sporządzone w latach wcześniejszych oraz w okresie późniejszym, a także dane statystyczne z tych okresów ³ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Andrzej Grzymysławski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/113/2024 z 28 sierpnia 2024 r.

(akta kontroli str. 1-2, 796-797)

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Prowadzony przy Stowarzyszeniu Warsztat Terapii Zajęciowej „Razem”⁶ stwarzał osobom z niepełnosprawnościami możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Jednak mimo rehabilitacji trwającej ponad 10 lat w przypadku 18, z 30 uczestników warsztatu i ponad 20 lat w przypadku dziewięciu z nich, tylko dwoje uczestników podjęło w okresie objętym kontrolą zatrudnienie. Jednocześnie, w okresie tym na przyjęcie do warsztatu oczekiwało od siedmiu do dziesięciu osób, a średni czas oczekiwania wynosił od 21 miesięcy w 2022 r. do ponad trzech lat w I półroczu 2024 r.

¹ Dalej: „Stowarzyszenie”.

² Dalej: „Prezes Zarządu” lub „kierownik WTZ”.

³ Czynności kontrolne w jednostce zakończono 29 listopada 2024 r.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: „ustawa o NIK”.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: „warsztat” lub „WTZ”.

Warsztat prawidłowo kwalifikował osoby z niepełnosprawnościami do uczestnictwa w terapii, którą prowadzono na podstawie opracowanych przez radę programową indywidualnych programów rehabilitacji⁷. W programach tych nie było, jednak określonych form współpracy z rodziną lub opiekunami uczestników warsztatu, wymaganych w art. 10a ust. 3 pkt 4 ustawy o rehabilitacji⁸, a część prowadzących terapię osób, zatrudnionych na stanowiskach instruktorów terapii zajęciowej, nie posiadała wykształcenia określonego w § 4 ust. 2 lit. b umów o finansowanie WTZ⁹. Jako nieprawidłowe oceniono także prowadzenie dokumentacji dotyczącej ocen realizacji IPR, w której nie określono czasu dokonania tych ocen oraz stanowisk rady programowej i ich uzasadnień, wymaganych w art. 10a ust. 5 ustawy o rehabilitacji.

W okresie objętym kontrolą w WTZ prawidłowo kwalifikowano osoby z niepełnosprawnościami do udziału w prowadzonych przez warsztat zajęciach klubowych¹⁰ oraz podejmowano w ramach tych zajęć działania wspierające ich uczestników w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym. W WTZ nie dokumentowano w wymiarze godzinowym czasu trwania zajęć klubowych dla każdego uczestnika tych zajęć w poszczególnych miesiącach lat 2021-2023. W wyniku tego nie było możliwe ustalenie oraz dokonanie przez NIK oceny, czy i w jakim zakresie warsztat wywiązywał się z obowiązku określonego w art. 10 h ust. 1 ustawy o rehabilitacji i w § 2 ust. 3 umów o realizację programu¹¹ oraz, czy wykazane w sprawozdaniach z realizacji programu dane, dotyczące zakresu godzinowego zajęć klubowych oraz liczby beneficjentów tych zajęć i ich frekwencji były zgodne ze stanem faktycznym.

W Stowarzyszeniu prowadzono wyodrębnioną dla działalności warsztatu ewidencję księgową, w sposób umożliwiający sporządzenie i weryfikację sprawozdań z tej działalności. Objęte badaniem dowody księgowe były sporządzone prawidłowo, a koszty działalności warsztatu udokumentowane tymi dowodami mieściły się w katalogu kosztów kwalifikowanych i zostały sfinansowane ze środków określonych w umowach o finansowanie. Kwartalne informacje o wydatkowaniu środków Funduszu¹² oraz sprawozdania z działalności warsztatu zostały sporządzone na podstawie prowadzonej ewidencji księgowej i terminowo złożone do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu¹³.

⁷ Dalej: „IPR” lub „programy rehabilitacji”.

⁸ Tj., ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2024 r., poz. 44, ze zm.; dalej: „ustawa o rehabilitacji”).

⁹ Tj., umów o finansowanie kosztów działalności warsztatu zawartych pomiędzy Powiatem Inowrocławskim a Stowarzyszeniem: nr 473/2020 z 21 grudnia 2020 r. z aneksami nr 1 i nr 2; nr 470/2021 z 20 grudnia 2021 r. z aneksami nr 1-3; nr 504/2022 z 14 grudnia 2022 r. z aneksami nr 1-3 (dalej: „umowy o finansowanie WTZ” na lata odpowiednio 2021-2023).

¹⁰ Tj., zajęciach prowadzonych w ramach programu zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą PFRON „Zajęcia klubowe w WTZ”; dalej: „program”.

¹¹ Tj., umów zawartych z Powiatem Inowrocławskim: 31 marca 2021 r. (nr 108/2021) z aneksem z 6 lipca 2021 r.; 25 kwietnia 2022 r. (bez numeru) i 26 czerwca 2023 r. (nr 1/2023); dalej: „umowy o realizację programu” odpowiednio z lat 2021-2023.

¹² Tj., Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych; dalej: „PFRON” lub „Fundusz”.

¹³ Dalej: „PCPR”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Kwalifikowanie uczestników, prowadzenie działań w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz jej skuteczność

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą w WTZ obowiązywał regulamin organizacyjny warsztatu, przyjęty uchwałą Zarządu Stowarzyszenia z 23 stycznia 2007 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Organizacyjnego Warsztatu i Regulaminu Przyjęć, ze zmianami wprowadzonymi z dniem 1 marca 2020 r. i 1 czerwca 2023 r.¹⁵.

Regulamin organizacyjny spełniał wymagania zawarte w § 9 rozporządzenia w sprawie WTZ¹⁶, dotyczące m.in.: określenia praw i obowiązków uczestnika warsztatu, organizacji pracy i zajęć terapeutycznych oraz sposobu ustalania wysokości środków finansowych otrzymywanych przez uczestnika warsztatu w ramach treningu ekonomicznego.

W rozdziale III. regulaminu organizacyjnego określono m.in., że zajęcia terapeutyczne realizowane były w sześciu pracowniach¹⁷ oraz w ramach grupowych i indywidualnych zajęć uzupełniających w zakresie muzykoterapii i rehabilitacji ruchowej, a także w ramach rehabilitacji zawodowej, prowadzonej poza warsztatem w formie zajęć praktycznych pod opieką trenera pracy.

Zgodnie z zasadami realizacji treningu ekonomicznego, określonymi w rozdziale II. regulaminu organizacyjnego, przekazywanie uczestnikom warsztatu środków przeznaczonych na trening ekonomiczny odbywało się raz w miesiącu za pokwitowaniem przez uczestnika odebranej kwoty.

Zasady przyjmowania uczestników warsztatu były określone w Regulaminie przyjmowania uczestników do WTZ, wprowadzonym uchwałą Zarządu Stowarzyszenia z 23 stycznia 2007 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Organizacyjnego Warsztatu i Regulaminu Przyjęć¹⁸. Zasady wykreślenia z listy uczestników określono w rozdziale I. pkt 3-5 regulaminu organizacyjnego.

W WTZ prowadzono listę osób oczekujących na przyjęcie do warsztatu.

(akta kontroli str. 10, 66-99, 570-573)

W wyniku oględzin przebiegu zajęć terapeutycznych ustalono, że zajęcia te były prowadzone: 1) na podstawie planów pracy i indywidualnych programów rehabilitacji, 2) w godzinach pracy warsztatu, 3) przez instruktorów terapii w grupach

¹⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁵ Dalej: „regulamin organizacyjny”.

¹⁶ Tj. rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2284; dalej: „rozporządzenie w sprawie WTZ”).

¹⁷ Tj.: umiejętności społecznych, plastyczno-poligraficznej, ogrodniczej, stolarskiej, kulinarnej i gospodarstwa domowego oraz krawieckiej.

¹⁸ Dalej: „regulamin przyjęć”.

nieprzekraczających pięciu uczestników w poszczególnych pracowniach. Przebieg zajęć był udokumentowany w prowadzonych przez instruktorów dziennikach zajęć, a frekwencja uczestników WTZ, odnotowywana na listach obecności.

(akta kontroli str. 191)

1.2. Wg stanu na koniec lat 2021-2023 uczestnikami warsztatu było po 30 osób. W tym, z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym i znacznym, odpowiednio: po dziewięć i 21 na koniec lat 2021 i 2022 oraz osiem i 22 na koniec 2023 r.

Wg stanu na koniec 2023 r. czas uczestnictwa w warsztacie wynosił:

- do roku, w przypadku trzech osób;
- od roku do trzech lat, w przypadku trzech osób;
- od trzech do pięciu lat, w przypadku dwóch osób;
- od pięciu do 10 lat, w przypadku czterech osób;
- od 10 do 20 lat, w przypadku dziewięciu osób;
- powyżej 20 lat (tj. 22 lata), w przypadku dziewięciu osób.

(akta kontroli str. 3-6)

Objęta badaniem próba dokumentacji dotyczącej 15 uczestników warsztatu¹⁹ zawierała aktualne w okresie objętym kontrolą orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, ze wskazaniem do terapii zajęciowej. W jednym przypadku treść orzeczenia została w okresie objętym kontrolą zmieniona w zakresie przedłużenia do 31 maja 2026 r. ważności tego orzeczenia.

Wg stanu na koniec 2023 r. średni czas uczestnictwa w warsztacie ww. osób wynosił 11 lat.

(akta kontroli str. 3-9)

WTZ występował do PCPR z zaproszeniami do udziału w posiedzeniach komisji kwalifikującej osoby do uczestnictwa w warsztacie. Prawidłowość kwalifikowania kandydatów na uczestników warsztatu była przedmiotem kontroli przeprowadzonej przez PCPR w maju 2024 r.

(akta kontroli str. 84-91)

Wg stanu na koniec lat 2021-2024 (I półrocze) na przyjęcie do warsztatu oczekiwało odpowiednio: osiem, dziesięć, siedem i siedem osób, które nie rozpoczęły jeszcze terapii. W okresie objętym kontrolą do WTZ zostały przyjęte po dwie osoby w latach 2021 i 2022 oraz trzy osoby w 2023 r. Najkrótszy i najdłuższy czas oczekiwania tych osób na przyjęcie do warsztatu wynosił odpowiednio 18 i 30 miesięcy. Średni czas oczekiwania na koniec lat 2021-2024 (I półrocze) wynosił odpowiednio: 29, 21, 25 i 38 miesięcy. W ww. okresie z oczekiwania na przyjęcie do warsztatu nie zrezygnowała żadna osoba. W latach 2021-2023 w WTZ nie stosowano okresu próbnego dla nowoprzyjętych uczestników terapii zajęciowej. W objętej kontrolą

¹⁹ Badaniem objęto dokumentację 15 uczestników warsztatu wg stanu na 31 grudnia 2022 r., w tym pięciu dobranych celowo oraz po pięciu, którzy byli najdłużej i najkrócej uczestnikami warsztatu.

dokumentacji nie stwierdzono przypadków odmowy przyjęcia do warsztatu. Przyjęć dokonywano na podstawie obowiązującego w warsztacie regulaminu.

(akta kontroli str. 3, 10, 37-38)

1.3. W wyniku oględzin pomieszczeń WTZ stwierdzono, że lokalizacja, liczba i przeznaczenie tych pomieszczeń oraz rodzaj ich wyposażenia w elementy niezbędne dla realizacji programu terapii były zgodne z określonymi w projekcie utworzenia warsztatu.

(akta kontroli str. 104-133, 191)

1.4. Wg stanu na koniec lat 2021-2023 pracownikami WTZ były osoby zatrudnione przez Stowarzyszenie na stanowiskach: kierownika warsztatu (jedna osoba), instruktora terapii zajęciowej (sześć osób na koniec lat 2021-2022 i pięć na koniec 2023 r.), psychologa/trenera pracy (jedna osoba), rehabilitanta/trenera pracy (jedna osoba), pielęgniarki (jedna osoba), księgowej (jedna osoba), pracownika administracyjnego (jedna osoba).

Bezpośrednio z 30 uczestnikami warsztatu pracowało wg stanu na koniec lat 2021-2022 i 2023 odpowiednio po osiem i siedem osób zatrudnionych na stanowiskach: instruktorów, psychologa i rehabilitanta.

Struktura zatrudnienia oraz wykształcenie i kwalifikacje osób zajmujących w latach 2021-2023 stanowiska: kierownika warsztatu, psychologa, rehabilitanta i pielęgniarki były zgodne z określonymi w § 4 umów o finansowanie WTZ.

Czterech pracowników, zajmujących w okresie objętym kontrolą stanowiska instruktorów terapii zajęciowej nie posiadało wykształcenia wymaganego w § 4 ust. 2 lit b umów o finansowanie WTZ, tj. wykształcenia policealnego w kierunku terapii zajęciowej lub wyższego o kierunku psychologia lub pedagogika specjalna²⁰.

(akta kontroli str. 11, 134-190)

W Stowarzyszeniu w latach 2021-2023 średnie miesięczne wynagrodzenie brutto wynosiło, na stanowisku:

- instruktora terapii zajęciowej, odpowiednio: 3,1 tys. zł, 4 tys. zł i 4,8 tys. zł; co stanowiło: 56,3%, 73,2% i 77% średniego wynagrodzenia w gospodarce w ww. latach²¹;
- rehabilitanta, odpowiednio: 4,7 tys. zł, 5,1 tys. zł i 6,4 tys. zł (83,4%, 93,5% i 103,3%);
- psychologa²², odpowiednio: 3,3 tys. zł, 2,3 tys. zł i 2,7 tys. zł (59,1%, 42,5% i 43,8%);

²⁰ Zagadnienie to przedstawiono szerzej w części wystąpienia pokontrolnego dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości.

²¹ Ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w komunikacie z dnia 9 lutego 2022 r. oraz obwieszczeniach z 17 lutego 2023 r. i 16 lutego 2024 r., w kwotach odpowiednio: 5,6 tys. zł, 5,5 tys. zł, i 6,2 tys. zł (za lata 2022 i 2023 pomniejszonych o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe oraz chorobowe).

²² Zatrudnionego w latach 2022 i 2023 na 0,5 etatu.

— pielęgniarki²³, odpowiednio: 2,3 tys. zł, 2,7 tys. zł i 3,5 tys. zł (42,2%, 49,4% i 57,1%);

(akta kontroli str. 12-19)

1.5. W warsztacie działała rada programowa, której zadania były powierzone do realizacji: kierownikowi WTZ, terapeutom zajęciowym, psychologowi i rehabilitantowi w zakresach obowiązków tych pracowników.

(akta kontroli str. 62-65, 174)

W objętej kontrolą dokumentacji dot. 15 uczestników warsztatu były opracowane na każdy rok terapii indywidualne programy rehabilitacji²⁴, określające: formy i zakres rehabilitacji, metody i zakres nauki umiejętności, planowane efekty rehabilitacji oraz osoby odpowiedzialne za realizację programów.

W powyższych programach nie było określonych form współpracy z rodziną lub opiekunami uczestników warsztatu²⁵.

Określone w programach rehabilitacji formy terapii i działania były ukierunkowane przede wszystkim na osiąganie przez uczestników warsztatu samodzielności społecznej, w tym przystosowania do podjęcia zatrudnienia.

Przebieg terapii, udokumentowany w ocenach realizacji IPR, odpowiadał wskazaniom zawartym w programach rehabilitacji.

(akta kontroli str. 192-474)

1.6. W objętej kontrolą dokumentacji dot. 15 uczestników warsztatu były dokonane przez radę programową oceny indywidualnych efektów rehabilitacji oraz oceny realizacji IPR ww. uczestników za okresy, odpowiednio półroczne i roczne z lat 2021-2023.

Oceny realizacji IPR były dokonane w zakresie zdolności i umiejętności określonych w § 14 ust. 3 rozporządzenia w sprawie WTZ, odnoszącym się do kompleksowych ocen realizacji IPR.

Dokumentacja ww. ocen nie zawierała dat dokonania tych ocen oraz stanowisk rady programowej i ich uzasadnień, wymaganych w art. 10a ust. 5 ustawy o rehabilitacji²⁶.

W protokołach z posiedzeń rady programowej warsztatu²⁷ były zapisy o „przygotowaniu”, „dokonaniu” lub „zatwierdzeniu” ocen IPR, bez wskazania, których uczestników dotyczą te oceny i kiedy zostały dokonane.

W przekazywanych corocznie przez WTZ do PCPR sprawozdaniach z działalności rehabilitacyjnej warsztatu za lata 2021-2023²⁸ były zapisy o dokonaniu „podsumowania” programów rehabilitacji za ww. lata oraz o podjęciu przez radę

²³ Zatrudnionej na 0,5 etatu.

²⁴ Objęta badaniem dokumentacja nie zawierała dat opracowania IPR.

²⁵ Zagadnienie to przedstawiono szerzej w części wystąpienia pokontrolnego dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości.

²⁶ Zagadnienie to przedstawiono szerzej w części wystąpienia pokontrolnego dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości.

²⁷ Z dnia: 29 czerwca i 28 grudnia 2021 r., 28 czerwca 2022 r., 27 stycznia, 28 czerwca – 3 lipca i 14 grudnia 2023 r. oraz 24-25 czerwca 2024 r.

²⁸ Dalej: „sprawozdania z działalności warsztatu” odpowiednio za lata 2021-2023.

programową decyzji o pozostawieniu wszystkich uczestników warsztatu i konieczności dalszej ich rehabilitacji zawodowej i społecznej, bez wymaganego w art. 10a ust. 5 pkt 3 lit. a-c ustawy o rehabilitacji uzasadnienia tej decyzji w odniesieniu do poszczególnych uczestników warsztatu.

Dokumentacja ocen indywidualnych efektów rehabilitacji nie zawierała podpisów uczestników warsztatu lub innych poświadczeń ich udziału w ww. ocenie.

(akta kontroli str. 192-474, 485-500, 640-719)

Kierownik WTZ wskazała, że uczestnicy warsztatu mieli możliwość, nie rzadziej niż raz na pół roku brać udział w ocenie indywidualnych efektów rehabilitacji, ale fakt ten nie był dokumentowany.

(akta kontroli str. 43-45)

1.7. Zgodnie z postanowieniami regulaminu organizacyjnego oraz wskazaniami określonymi w objętych kontrolą programach rehabilitacji 15 uczestników warsztatu, w WTZ prowadzono w latach 2021-2023 trening ekonomiczny, polegający na przekazywaniu uczestnikom warsztatu do własnej dyspozycji środków finansowych w ustalonej przez radę programową wysokości²⁹, nieprzekraczającej 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz na samodzielnym lub w asyście instruktora wydatkowaniu tych środków przez ww. uczestników warsztatu.

W latach 2021-2023 koszty treningu ekonomicznego w WTZ wynosiły odpowiednio: 42,9 tys. zł, 44 tys. zł i 33 tys. zł (tj., średnio: 119, 122 i 99 zł na osobę w miesiącu).

(akta kontroli str. 66-81, 92-103, 192-474)

W latach 2021-2023 uczestnicy warsztatu nie brali udziału w nieodpłatnych praktykach zawodowych, o których mowa w art. 10a ust. 3a ustawy o rehabilitacji, tj. w praktykach zawodowych u pracodawców, w wymiarze 15 godzin tygodniowo przez okres do 3 miesięcy, z możliwością przedłużenia do 6 miesięcy.

Kierownik WTZ wskazała, że uczestnicy warsztatu mieli możliwość wzięcia udziału w nieodpłatnych zajęciach praktycznych na terenie lokalnych placówek sieci handlowych oraz pływalni miejskiej, na podstawie zawartych w tym zakresie umów pomiędzy Stowarzyszeniem a ww. podmiotami. W zajęciach tych brało udział 16 osób w 2023 r. i jedna w roku 2024.

(akta kontroli str. 43-45, 481-484, 495-496)

Objęta kontrolą dokumentacja, dotycząca przebiegu w latach 2021-2023 terapii 15 uczestników warsztatu potwierdzała realizację tej terapii w formach umożliwiających integrację ww. osób z otoczeniem i ich uczestnictwo w życiu społecznym, poprzez m.in.: wyjścia na spacer, do biblioteki, restauracji, na pływalnię, dokonywanie zakupów na potrzeby warsztatu, uczestnictwo w zawodach sportowych, imprezach kulturalnych i wycieczkach oraz udział, w ramach aktywizacji zawodowej, w zajęciach praktycznych na terenie placówek handlowych i pływalni miejskiej.

²⁹ Zgodnie z postanowieniami regulaminu organizacyjnego, od 1 czerwca 2023 r. kwota wyjściowa dla uczestnika systematycznie uczęszczającego na zajęcia wynosiła 50 zł miesięcznie i mogła być zwiększona o 20 zł za posiadanie konta bankowego do treningu ekonomicznego oraz, o 30 zł za dzień zajęć praktycznych i 300 zł za staż zewnętrzny lub pracę na podstawie umowy o pracę poza warsztatem.

Stosowane w WTZ formy i metody rehabilitacji społecznej umożliwiały pobudzenie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej, wyrabianie zaradności osobistej oraz umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, a także kształtowanie w społeczeństwie postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami z niepełnosprawnościami.

W okresie objętym kontrolą rehabilitacja uczestników warsztatu była prowadzona w sześciu pracowniach: umiejętności społecznych, plastyczno-poligraficznej, ogrodniczej, stolarskiej, kulinarnej i gospodarstwa domowego oraz krawieckiej. Ponadto prowadzone były: psychoterapia z elementami muzykoterapii, zajęcia kultury zdrowotnej, rehabilitacja ruchowa, trening ekonomiczny, zajęcia praktyczne. W warsztacie realizowano sześć zasadniczych grup metod: aktywnego uczenia się przez działanie; naturalnego bogactwa treści, wielości form i metod stymulacji; wielofunkcyjnego wielostronnego i wielozadaniowego kształtowania; wpływu osobistego; wychowania przez pracę; stymulowania instrumentalnego (trening ekonomiczny).

(akta kontroli str. 192-500, 640-719)

1.8. W okresie objętym kontrolą w WTZ nie było rady społecznej, o której mowa w art. 10aa ustawy o rehabilitacji.

(akta kontroli str. 35-38, 66-81)

1.9. W okresie objętym kontrolą terapię w warsztacie zakończyło siedmiu uczestników, w tym dwoje (z 30 w 2023 r., tj. 6,7%), z powodu podjęcia zatrudnienia. Dane dotyczące okresów uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w WTZ przedstawiono w punkcie 1.2. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 4-9, 43-45, 475-480, 485-500)

Kierownik WTZ wskazała, że:

- w warsztacie nie prowadzono rejestru uczestników, którzy podjęli pracę. Spośród 30 uczestników WTZ, w latach 2021 – 2023 zaprzestało uczestnictwa siedem osób. W tym: w 2021 r. trzy osoby (jedna zmarła, dwie z powodu pogorszenia stanu zdrowia); w 2022 r., jedna, z powodu przeprowadzki do innego miasta; w 2023 r., trzy osoby (dwie, z powodu podjęcia pracy; jedna, z powodów osobistych). Osoby, które podjęły pracę zawodową uczęszczały na zajęcia klubowe. W przypadku doznania niepowodzenia w zatrudnieniu, były w pierwszej kolejności przyjmowane do warsztatu (przypadki takie miały miejsce w latach wcześniejszych);
- warsztat pomagał uczestnikom w poszukiwaniu pracy poprzez: organizację zajęć praktycznych mogących skutkować zatrudnieniem; mobilizowanie uczestników do przeglądania ofert pracy i rejestrowania się w PUP; przygotowywanie do rozmów kwalifikacyjnych i asystowanie przy tych rozmowach;
- WTZ nie prowadził w latach 2021-2023 współpracy z potencjalnymi pracodawcami, zakładami pracy chronionej i zakładami aktywności zawodowej z powodu braku takich zakładów w najbliższej okolicy, a także z powodu przekonania uczestników warsztatu i członków ich rodzin (będących członkami Stowarzyszenia), części kadry warsztatu, władz powiatowych i miejskich oraz społeczności lokalnej,

- że osoby z niepełnosprawnością intelektualną nie powinny pracować. Warsztat starał się prowadzić taką współpracę wcześniej;
- warsztat nie otrzymywał ofert pracy dla uczestników WTZ.

(akta kontroli str. 43-45)

Z informacji otrzymanej z Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu wynikało, że:

- spośród 36 osób będących w latach 2021-2023 uczestnikami WTZ: 23 nie były zarejestrowane w systemie informatycznym PUP³⁰ jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy; z pozostałych 13 osób: 11 zostało wyrejestrowanych na własny wniosek lub z powodu niestawienia się w PUP w wyznaczonym terminie; jedną osobę wykreślono z ewidencji (w 2013 r.) z powodu przyznania prawa do renty, a inna pozostawała nadal zarejestrowana jako bezrobotna;
- PUP w latach 2021-2023 dysponował 132 ofertami pracy dla osób niepełnosprawnych na stanowiskach m.in.: cukiernik, dozorca, fryzjer, główny księgowy, asystentka zarządu, kierowca ciągnika rolniczego, kasjer-sprzedawca, kierowca kat. C, konsultant ds. telefonicznej obsługi klienta, operator maszyn do laminowania papieru, pakowacz, sprzątaczką, piekarz, pokojowa, portier, pracownik ochrony fizycznej, projektant kosztorysant instalacji OZE, przedstawiciel handlowy, salowa, robotnik gospodarczy, spawacz, szlifierz, szwaczka;
- PUP nie posiadał informacji dotyczących dyskryminacji osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy;
- Stowarzyszenie nie współpracowało z PUP w zakresie aktywizacji zawodowej uczestników warsztatu.

(akta kontroli str. 22-34)

Z otrzymanej z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych informacji, dotyczącej okresów zatrudnienia oraz zgłoszenia do ubezpieczeń uczestników warsztatu, którzy zakończyli terapię w latach 2021-2023 wynikało, że w przypadku tych osób nie było w systemie informatycznym ZUS informacji o zgłoszeniach PUP lub WTZ w okresie objętym kontrolą.

(akta kontroli str. 20-21)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Czterech pracowników Stowarzyszenia, zajmujących w okresie objętym kontrolą³¹ stanowiska instruktorów terapii zajęciowej, nie posiadało wykształcenia wymaganego w § 4 ust. 2 lit b umów o finansowanie WTZ, tj. wykształcenia policealnego w kierunku terapii zajęciowej lub wyższego o kierunku psychologia lub pedagogika specjalna.

³⁰ Tj. w systemie „SyriuszSTD”.

³¹ Odpowiednio od: 1 grudnia 2021 r., 4 października 2022 r. i 1 grudnia 2023 r. oraz od 1 grudnia 2021 r. do 30 czerwca 2022 r.

(akta kontroli str. 170-190)

Prezes Zarządu podała, że wśród kandydatów do pracy na dane stanowisko nie było osób posiadających wykształcenie wymagane w § 4 ust. 2 lit. b umów o finansowanie kosztów działalności warsztatu, tj. wykształcenia policealnego w kierunku terapii zajęciowej lub wyższego o kierunku psychologia lub pedagogika specjalna. Do pracy w Warsztacie Terapii Zajęciowej RAZEM przyjęci zostali pracownicy, których zamiarem była praca z dorosłymi osobami z niepełnosprawnością jednocześnie posiadających dodatkowe kompetencje, wspierające zespół terapeutyczny w codziennych zadaniach. Każda z tych osób została poinformowana o konieczności uzupełnienia wymaganego wykształcenia.

(akta kontroli str. 781-784)

2. W objętych kontrolą programach rehabilitacji nie było określonych form współpracy z rodziną lub opiekunami uczestników warsztatu, wymaganych w art. 10a ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych³².

(akta kontroli str. 192-474)

Kierownik WTZ podała w wyjaśnieniach, że „Dokumentacja współpracy z rodziną jest zawarta w odrębnych dokumentach i umieszczona w teczce indywidualnej uczestnika.”.

NIK wskazuje, że przedłożona przez WTZ w trakcie kontroli dokumentacja współpracy z rodzinami lub opiekunami uczestników warsztatu obejmowała sprawozdania z tej współpracy wraz z jej oceną i, jako taka, nie mogła stanowić elementu programu rehabilitacji, tj. dokumentu będącego w swej istocie planem, a nie sprawozdaniem z jego realizacji.

(akta kontroli str. 43-45, 192-474)

3. Analizowana dokumentacja ocen realizacji IPR nie zawierała dat dokonania tych ocen oraz stanowisk rady programowej i ich uzasadnień, wymaganych w art. 10a ust. 5 i ust. 6 ustawy o rehabilitacji. Stanowiło to także naruszenie § 11 pkt 1 lit. „e” w zw. z § 14 ust. 2 rozporządzenia w sprawie WTZ³³, skutkujące brakiem możliwości ustalenia, czy ww. ocen dokonano terminowo oraz, jakie było uzasadnienie dla przedłużania terapii poszczególnych uczestników warsztatu.

(akta kontroli str. 192-474)

Kierownik warsztatu podała w wyjaśnieniach, że stanowisko Rady Programowej było wyrażone podczas posiedzenia spotkań zatwierdzających oceny indywidualnych programów rehabilitacji i terapii oraz przygotowywania indywidualnych programów rehabilitacji i terapii na kolejny rok. Rada Programowa zajmowała stanowisko w kwestii osiąganych przez uczestników postępów w rehabilitacji wymaganych w art. 10a ust. 5 ustawy o rehabilitacji. Oświadczenie na podstawie tych decyzji dołączano do sprawozdania rocznego, które składało corocznie Stowarzyszenie do Powiatu.

³² Dz.U. z 2024 r., poz. 44; dalej: „ustawa o rehabilitacji”.

³³ Zgodnie z którym, warsztat jest obowiązany do prowadzenia dokumentacji zawierającej informacje dotyczące działalności rehabilitacyjnej warsztatu, w tym w zakresie realizacji indywidualnych programów.

NIK wskazuje, że w protokołach z posiedzeń rady programowej warsztatu³⁴ były zapisy o „przygotowaniu”, „dokonaniu” lub „zatwierdzeniu” ocen IPR, bez określenia, których uczestników dotyczą te oceny i kiedy zostały dokonane. Natomiast, w przekazywanych corocznie przez WTZ do PCPR sprawozdaniach z działalności rehabilitacyjnej warsztatu za lata 2021-2023 były zapisy o dokonaniu „podsumowania” programów rehabilitacji za ww. lata oraz o podjęciu przez radę programową decyzji o pozostawieniu wszystkich uczestników warsztatu i konieczności dalszej ich rehabilitacji zawodowej i społecznej. Zapisy te nie odnosiły się jednak do indywidualnych postępów w rehabilitacji poszczególnych uczestników warsztatu oraz nie zawierały, wymaganych w art. 10a ust. 5 pkt 3 lit. a-c ustawy o rehabilitacji, uzasadnień dla przedłużania terapii tych uczestników. W związku z tym, nie mogły być tożsame z ocenami i stanowiskami, o których mowa w art. 10a ust. 5 ustawy o rehabilitacji, a protokoły z posiedzeń rady programowej i sprawozdania z działalności warsztatu, jako niezawierające powyższych informacji, nie mogły stanowić dokumentacji w zakresie wymaganym w § 11 pkt 1 lit. e, w zw. z § 14 ust. 2 rozporządzenia w sprawie WTZ i art. 10a ust. 5 i 6 ustawy o rehabilitacji.

(akta kontroli str. 43-45, 192-474, 485-500, 640-719)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą warsztat funkcjonował w oparciu o zapisy regulaminu organizacyjnego spełniającego wymogi określone w rozporządzeniu w sprawie WTZ. Kandydatów do uczestnictwa w warsztacie kwalifikowano zgodnie ze wskazaniami do terapii zajęciowej zawartymi w obowiązujących orzeczeniach o stopniu niepełnosprawności. Terapię prowadzono w pomieszczeniach, których lokalizacja, liczba i rodzaj wyposażenia były zgodne z określonymi w projekcie utworzenia warsztatu. Stowarzyszenie zatrudniało wymaganą liczbę osób pracujących bezpośrednio z uczestnikami warsztatu. Jednakże, kwalifikacje czterech pracowników zatrudnionych na stanowiskach instruktorów terapii zajęciowej nie odpowiadały wymogom określonym w umowach o finansowanie WTZ. W warsztacie działała, powołana w prawidłowym składzie rada programowa, opracowująca dla każdego uczestnika indywidualne programy rehabilitacji. W programach tych nie było, jednakże określonych form współpracy z rodziną lub opiekunami uczestników warsztatu, wymaganych w art. 10a ust. 3 pkt 4 ustawy o rehabilitacji, a objęta kontrolą dokumentacja ocen realizacji IPR nie zawierała dat dokonania tych ocen oraz stanowisk rady programowej i ich uzasadnień, wymaganych w art. 10a ust. 5 ww. ustawy. WTZ wspierał uczestników w zakresie pozyskiwania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia głównie poprzez umożliwienie udziału w zajęciach praktycznych. Jednakże, w ocenie NIK, skuteczność tych działań, mierzona odsetkiem uczestników warsztatu podejmujących zatrudnienie, nie była wysoka. Mimo rehabilitacji trwającej ponad 10 lat w przypadku 18, z 30 uczestników warsztatu i ponad 20 lat w przypadku dziewięciu z nich, tylko dwoje uczestników podjęło w okresie objętym kontrolą zatrudnienie. Jednocześnie, w okresie tym na

³⁴ Z dnia: 29 czerwca i 28 grudnia 2021 r., 28 czerwca 2022 r., 27 stycznia, 28 czerwca – 3 lipca i 14 grudnia 2023 r. oraz 24-25 czerwca 2024 r.

przyjęcie do warsztatu oczekiwało od siedmiu do dziesięciu osób, a średni czas oczekiwania wynosił od 21 miesięcy w 2022 r. do ponad trzech lat w I półroczu 2024 r.

OBSZAR

2. Organizacja i prowadzenie rehabilitacji w ramach programu zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą PFRON „Zajęcia klubowe w WTZ”

Opis stanu faktycznego

2.1. W latach 2021-2023 w WTZ realizowano program rehabilitacji osób niepełnosprawnych w formie zajęć klubowych³⁵, którego beneficjentami, wg „list uczestników Klubu”, było odpowiednio: 15, 12 i 14 osób.

Objęta badaniem dokumentacja dotycząca uczestników ww. zajęć³⁶ zawierała aktualne w okresie objętym kontrolą orzeczenia o stopniu ich niepełnosprawności, ze wskazaniem do terapii zajęciowej, a uczestnicy ci znajdowali się na listach osób oczekujących na rozpoczęcie terapii w warsztacie.

(akta kontroli str. 520-611)

2.2. W regulaminie zajęć klubowych³⁷ określono, że „Uczestnik ma obowiązek uczestniczyć w zajęciach Klubu w wymiarze minimum 5 godzin miesięcznie. (...) Jeżeli uczestnik nie może wziąć udziału w zajęciach klubowych w danym miesiącu, może skorzystać z zajęć klubowych w miesiącu następnym w ilości odpowiednio zwiększonej.”.

W WTZ nie było udokumentowanego w wymiarze godzinowym czasu trwania zajęć klubowych dla każdego uczestnika tych zajęć w poszczególnych miesiącach lat 2021-2023. W wyniku tego nie było możliwe ustalenie, czy i w jakim zakresie warsztat wywiązywał się z obowiązku określonego w art. 10 h ust. 1 ustawy o rehabilitacji i w § 2 ust. 3 umów o realizację programu oraz, czy wykazane w sprawozdaniach z realizacji programu dane, dotyczące zakresu godzinowego zajęć klubowych oraz liczby beneficjentów tych zajęć i ich frekwencji były zgodne ze stanem faktycznym.

(akta kontroli str. 520-544, 781-784)

Kierownik warsztatu wskazała że w warsztacie nie dokumentowano czasu trwania zajęć klubowych, poza dokumentacją własną pracownika oraz na osobnych kartkach pracowników, którzy nie prowadzili zeszytu podczas przygotowywania sprawozdania rocznego. Podczas sprawozdania rocznego opierano się na dokumentacji wycieczek, dokumentacji uczestnictwa w zajęciach na pływalni, listach obiadowych, dokumentacji imprez sportowych, ustaleń przeprowadzania i odbioru klubowiczów przez rodziców

³⁵ Dalej: „program”.

³⁶ Badaniem objęto próbę dokumentacji, dotyczącą beneficjentów realizowanego w WTZ w latach 2021-2023 programu. Wyboru, po pięciu beneficjentów z każdego roku objętego kontrolą, dokonano losowo (z wykorzystaniem użytkowanego w NIK programu PK-5.7; funkcja - losowanie proste) z list osób, będących uczestnikami zajęć klubowych w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą.

³⁷ Tj., w punktach 10 i 11 regulaminu zajęć klubowych, stanowiącego załącznik do przekazanych do PCPR sprawozdań w ramach programu „Zajęcia klubowe w WTZ” w latach 2021-2023 (dalej: „sprawozdania z realizacji programu” odpowiednio w latach 2021-2023). W ww. regulaminie określono, że czas trwania zajęć to odpowiednio lata 2021-2023. W WTZ nie było określone w wewnętrznych uregulowaniach, w jakie dni tygodnia i w jakich godzinach będą prowadzone zajęcia.

oraz informacjach odnośnie uczestnictwa w codziennych zajęciach terapii zajęciowej przekazanych przez instruktorów terapii. Nie prowadzono list obecności. Dokumentacja zajęć klubowych była prowadzona fragmentarycznie, na różnych dokumentach. Część dokumentacji była poza możliwością weryfikacji z powodu nieobecności pracowników z powodu choroby, wykorzystywania dni wolnych, czy zmiany miejsca pracy. Podała ponadto, że w „...placówce nie ma możliwości, by osoby przebywały w warsztacie i nie brały udziału w zajęciach. Na podstawie oświadczeń rodziców o częstotliwości uczestniczenia w zajęciach można określić szacunkową liczbę godzin poszczególnych uczestników. Realizowaliśmy bardzo dużą ilość godzin. Uczestnicy klubu brali udział w zajęciach codziennie, niektórzy dwa razy w tygodniu, niektórzy rzadziej, ponadto udział w wycieczkach, imprezach okazjonalnych, zabawach imprezach sportowych. Ilość godzin była na tyle duża, że wydawało się to nie do podważenia w odniesieniu do konieczności zrealizowania 5 godzin miesięcznie. W sprawozdaniach przekazywanych PCPR wykazujemy ilość beneficjentów zgodnie z podpisaną umową. Jednak prowadziliśmy zajęcia z większą ilością uczestników. Przyjmujemy każdego uczestnika, który chce przychodzić na zajęcia i posiada wskazania do terapii w warsztacie terapii zajęciowej. (...) W sprawozdaniach wykazano ilość uczestników zgodnie z przyjętym wnioskiem na „Zajęcia klubowe w WTZ” oraz zgodnie z ilością środków finansowych, które otrzymaliśmy na ich realizację. (...) Jeżeli beneficjent zajęć klubowych odchodził do innej placówki i nas o tym informował, wówczas zostało to zgłoszone (kwiecień 2021). W pozostałych przypadkach była możliwość „odrobienia” zajęć klubowych w innych miesiącach zgodnie z przyjętym przez PCPR regulaminem.”.

Kierownik WTZ wskazała, że „Warsztat nie występował z zapytaniami do Powiatu Inowrocławskiego ani bezpośrednio do PFRON w sprawie ewentualnej konieczności zwrotu środków przekazanych w ramach programu „Zajęcia klubowe w WTZ”. Warsztat występował z informacją (zgodnie z umową) do PCPR o rezygnacji jednego uczestnika z zajęć klubowych, który rozpoczął zajęcia w Środowiskowym Domu Samopomocy w Inowrocławiu. W odpowiedzi PCPR zadał pytanie z jaką datą odszedł uczestnik zajęć klubowych. Warsztat podał konkretną datę. PCPR poinformował nas o podjętej decyzji pomniejszenia wysokości środków finansowych, których jeszcze wtedy nie otrzymaliśmy.”.

(akta kontroli str. 781-784)

2.3. W umowach o realizację programu nie było określonych wymogów dotyczących kwalifikacji osób prowadzących zajęcia klubowe.

(akta kontroli str. 520-538)

2.4. Realizowane w ramach zajęć klubowych działania, mające na celu wspieranie osób z niepełnosprawnościami w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym, obejmowały m.in.: rozmowy o charakterze wspierającym i motywującym do podejmowania i utrzymania zatrudnienia, pomoc w przeglądaniu ofert pracy oraz w wypełnianiu i składaniu dokumentów urzędowych, udział uczestników zajęć w szkoleniach zawodowych, zajęciach sportowo-rekreacyjnych i edukacyjnych oraz w wycieczkach.

(akta kontroli str. 539-565)

W WTZ nie było określonych zasad pomiaru skuteczności rehabilitacji prowadzonej w formie zajęć klubowych.

Spośród wykazanych na listach uczestników zajęć klubowych w latach 2021-2023 sześciu beneficjentów programu, którzy opuścili WTZ w związku z podjęciem zatrudnienia, troje pozostawało na koniec października 2024 r. zatrudnionych.

Spośród wykazanych na listach uczestników zajęć klubowych w latach 2021-2023 12 beneficjentów programu, którzy oczekiwali na rozpoczęcie terapii w warsztacie, ośmiu zostało w latach 2021-2024 (I połowa) przyjętych do WTZ.

(akta kontroli str. 4-6, 566-573, 612-623, 781-784)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą w warsztacie prawidłowo kwalifikowano osoby z niepełnosprawnościami do udziału w programie, a podejmowane w ramach zajęć klubowych działania wspierały ich uczestników w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym. W WTZ nie dokumentowano w wymiarze godzinowym czasu trwania zajęć klubowych dla każdego uczestnika tych zajęć w poszczególnych miesiącach lat 2021-2023. W wyniku tego nie było możliwe ustalenie oraz dokonanie przez NIK oceny, czy i w jakim zakresie warsztat wywiązywał się z obowiązku określonego w art. 10 h ust. 1 ustawy o rehabilitacji i w § 2 ust. 3 umów o realizację programu oraz, czy wykazane w sprawozdaniach z realizacji programu dane, dotyczące zakresu godzinowego zajęć klubowych oraz liczby beneficjentów tych zajęć i ich frekwencji były zgodne ze stanem faktycznym.

OBSZAR

3. Legalność i gospodarność wykorzystania środków

Opis stanu
faktycznego

3.1. Zgodnie z § 6 lit. c umów o finansowanie WTZ, w Stowarzyszeniu prowadzono dla działalności warsztatu wyodrębnioną ewidencję księgową.

Wykazane w sprawozdaniach z działalności WTZ za lata 2021-2023 kwoty kosztów były zgodne z saldami kont analitycznych od 501-01 do 501-09³⁸ na koniec lat odpowiednio 2021-2023.

Objęte badaniem dowody księgowe³⁹ na kwotę łącznie 566,9 tys. zł sporządzono prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym, a operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami właściwie ujęto w księgach rachunkowych.

(akta kontroli str. 134-169, 640-719, 756-779)

³⁸ Prowadzonych do wyodrębnionego konta 501 „Warsztat”.

³⁹ Badaniem objęto próbę 30 dowodów/zapisów księgowych (po dziesięć z każdego roku objętego kontrolą), dobranych na podstawie ewidencji konta 130 „Rachunek bankowy WTZ” wg kryterium najwyższych kwot oraz rodzaju umów (tj. umów zawartych z osobami fizycznymi; w populacji objętej badaniem wystąpiła jedna umowa zlecenia na kwotę 0,1 tys. zł).

3.2. Koszty działalności warsztatu udokumentowane ww. dowodami zostały sfinansowane ze środków określonych w § 5 ust. 1 umów o finansowanie WTZ.

W okresie objętym kontrolą Stowarzyszenie nie realizowało zadań analogicznych do dofinansowanych ze środków PFRON.

Dochody ze sprzedaży wyrobów wykonanych przez uczestników warsztatu w ramach realizowanej terapii⁴⁰ przeznaczano na pokrycie wydatków związanych z integracją społeczną uczestników (dofinansowanie kosztów wycieczek).

(akta kontroli str. 640-779)

3.3. W Stowarzyszeniu nie było wewnętrznych uregulowań dotyczących oszczędności i wydajności realizacji wydatków finansowanych ze środków określonych w umowach o finansowanie WTZ.

Na podstawie § 6 lit. f ww. umów, Stowarzyszenie było zobowiązane do wydatkowania przyznanych środków zgodnie z przeznaczeniem, z zachowaniem przepisów ustawy o zamówieniach publicznych.

Do zamówień i wydatków udokumentowanych objętymi kontrolą dowodami nie miały zastosowania przepisy ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych⁴¹, na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1 i art. 11 ust. 2 pkt 1 tej ustawy.

Koszty działalności warsztatu udokumentowane powyższymi dowodami mieściły się w katalogu kosztów określonych w § 19 ust. 1 rozporządzenia w sprawie WTZ.

(akta kontroli str. 66-81, 92-99, 134-169, 779)

W umowach o pracę i w zakresach obowiązków pracowników Stowarzyszenia, prowadzących zajęcia klubowe w WTZ nie było przypisanych zadań dotyczących prowadzenia tych zajęć.

Kierownik warsztatu wskazała, że zajęcia klubowe były prowadzone przez pracowników Stowarzyszenia w godzinach pracy WTZ.

Na podstawie decyzji pełnomocnika Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia z dnia: 17 stycznia 2022 r., 26 stycznia 2023 r. i 23 stycznia 2024 r., ww. pracownikom zostały przyznane „wynagrodzenia za pracę Klubu przy WTZ” w latach odpowiednio: 2021-2023, w kwotach: od 0,7 do 4,6 tys. zł (łącznie 17,6 tys. zł), od 0,5 do 2,4 tys. zł (łącznie 14,2 tys. zł) i od 0,8 do 3,3 tys. zł (łącznie 17,8 tys. zł), wypłacone w miesiącach ich przyznania ze środków określonych w umowach o realizację programu. W okresie objętym kontrolą nie ponoszono innych, niż wyżej wymienione, kosztów wynagrodzeń za prowadzenia zajęć klubowych w WTZ.

(akta kontroli str. 63-65, 170-189, 520-538, 624-639, 781-784)

3.4. Kwartalne informacje o wydatkowaniu środków Funduszu oraz sprawozdania z działalności warsztatu za lata 2021-2023 były sporządzone na podstawie

⁴⁰ W wysokości nieprzekraczającej iloczynu liczby uczestników warsztatu oraz 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w grudniu roku poprzedniego. Dochody z ww. tytułu, osiągnięte przez WTZ w okresie objętym kontrolą wyniosły łącznie 11,8 tys. zł (7 tys. zł w 2022 r. i 4,8 tys. zł w 2023 r.).

⁴¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320

prowadzonej ewidencji księgowej, zawierały informacje określone w § 21 ust. 2 rozporządzenia w sprawie WTZ i zostały terminowo złożone do PCPR (§ 20 ust. 1).

(akta kontroli str. 640-755)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W Stowarzyszeniu prowadzono wyodrębnioną dla działalności warsztatu ewidencję księgową, w sposób umożliwiającą sporządzenie i weryfikację sprawozdań z tej działalności. Objęte badaniem dowody księgowe były sporządzone prawidłowo, a koszty działalności warsztatu udokumentowane tymi dowodami mieściły się w katalogu kosztów kwalifikowanych i zostały sfinansowane ze środków określonych w umowach o finansowanie WTZ. Koszty wynagrodzeń za prowadzenie zajęć klubowych finansowano ze środków określonych w umowach o realizację programu. Kwartalne informacje o wydatkowaniu środków Funduszu oraz sprawozdania z działalności warsztatu zostały sporządzone na podstawie prowadzonej ewidencji księgowej i terminowo złożone do PCPR.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski

1. Zatrudnianie na stanowiskach instruktorów terapii zajęciowej osób posiadających wymagane kwalifikacje.
2. Określanie w indywidualnych programach rehabilitacji form współpracy z rodziną lub opiekunami uczestników warsztatu.
3. Prowadzenie dokumentacji dotyczącej ocen realizacji IPR.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 13 grudnia 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

p.o. Dyrektor
(-) Tomasz Sobecki

kontroler:

(-) Andrzej Grzymysławski
główny specjalista kontroli
państwowej